EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

HELPING TO MAKE FUNDAMENTAL RIGHTS
A REALITY FOR EVERYONE IN THE EUROPEAN UNION

Rapport dwar id-Drittijiet Fundamentali tal-2016

Opinjonijiet tal-FRA

L-Unjoni Ewropea (UE) u l-Istati Membri tagħha introduċew u segwew bosta inizjattivi biex jissalvagwardjaw u jsaħħu d-drittijiet fundamentali fl-2015. Ir-Rapport dwar id-Drittijiet Fundamentali tal-2016 tal-FRA *jagħti fil-qosor u janalizza żviluppi maġġuri fil-kamp tad-drittijiet fundamentali, filwaqt li jinnota kemm il-progress li sar kif ukoll l-ostakli persistenti. Din il-pubblikazzjoni tippreżenta l-opinjonijiet tal-FRA dwar l-iżviluppi ewlenin fl-oqsma tematiċi koperti u taqsira tal-evidenza li tappoġġa dawn l-opinjonijiet. Meta tagħmel dan, hija tipprovdi ħarsa ġenerali kompatta iżda informattiva tal-isfidi ewlenin tad-drittijiet fundamentali li qed tiffaċċja kemm l-UE kif ukoll l-Istati Membri tagħha.*

Werrej

FOKUS L-ażil u l-migrazzjoni fl-UE fl-2015 2

1 Il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE u l-użu tagħha mill-Istati Membri 5

2 Ugwaljanza u nondiskriminazzjoni 7

3 Ir-razziżmu, il-ksenofobja u l-intolleranza relatata 9

4 L-integrazzjoni tar-Rom 11

5 Soċjetà tal-informatika, privatezza u protezzjoni tad-data 13

6 Id-drittijiet tat-tfal 15

7 Aċċess għall-ġustizzja inkluż id-drittijiet tal-vittmi ta' kriminalità 17

8 Żviluppi fl-implimentazzjoni tal-Konvenzjoni dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabbiltà 19

FOKUS

L-ażil u l-migrazzjoni fl-UE fl-2015

Iktar minn miljun persuna fittxew rifuġju fl-Istati Membri tal-UE fl-2015, u din il-ħaġa poġġiet sfida bla preċedent fuq l-UE. Għalkemm din tirrappreżenta biss madwar 0.2 % tal-popolazzjoni ġenerali, in-numru kien ferm ikbar milli kien fis-snin ta' qabel. Barra minn hekk, b'madwar 60 miljun persuna fid-dinja sfurzati jiċċaqalqu minħabba persekuzzjoni, kunflitt, vjolenza ġeneralizzata jew ksur tad-drittijiet umani, l-iskala ta' dawn il-movimenti probabbilment se tkompli għal xi żmien. Il-FRA tħares lejn l-effettività tal-miżuri meħuda jew proposti mill-UE u l-Istati Membri tagħha biex jiġġestixxu din is-sitwazzjoni, b'referenza partikolari għall-konformità tagħhom mad-drittijiet fundamentali.

Opinjonijiet tal-FRA

Fl-2015, iktar minn miljun refuġjat u migrant — meta mqabbla ma' madwar 200,000 fl-2014 — waslu fl-Ewropa bil-baħar, prinċipalment fil-Greċja u fl-Italja. Għalkemm l-elementi tas-salvataġġ ġew imsaħħa fil-ġestjoni tal-fruntieri marittimi, in-numru ta' fatalitajiet fil-Baħar Mediterran kompla żdied fl-2015. Skont l-Organizzazzjoni Internazzjonali għall-Migrazzjoni (IOM), 3 771 persuna mietu huma u jaqsmu l-Baħar Mediterran fuq dgħajjes mhux tajbin għall-baħar u ta' spiss iffullati żżejjed mogħtija mit-traffikanti.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex tiġi żgurata d-dinjità tal-bniedem, id-dritt għall-ħajja u l-integrità tal-persuna ggarantiti mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE, hija l-opinjoni tal-FRA li l-UE u l-Istati Membri tagħha għandhom jindirizzaw it-theddid għall-ħajja fuq l-għatba tal-Ewropa. Biex itemmu n-numru għoli ta' mwiet fuq il-baħar, jistgħu jikkunsidraw li jaħdmu lejn approċċ globali, li jinvolvi lill-istati u lill-atturi rilevanti kollha u jibnu fuq il-konklużjonijiet tas-Summit Umanitarju Dinji, li sar f'Istanbul fit-23 u l-24 ta' Mejju 2016. Jistgħu jikkunsidraw ukoll il-proposti tal-FRA, maħruġa fir-rapport tagħha tal-2013 dwar il-fruntieri tal-ibħra tan-nofsinhar tal-Ewropa, dwar kif jiddefendu d-dritt għall-ħajja fil-kuntest marittimu, jiġifieri biex jiżguraw li d-dgħajjes tal-pattulja min-nazzjonijiet parteċipanti kollha jkunu mgħammra kif suppost bl-ilma, gvieret u tagħmir ieħor tal-ewwel għajnuna.

L-UE tkompli toffri toroq limitati biss għad-dħul fit-territorju tagħha b'mod legali għall-persuni li jeħtieġu protezzjoni. Dan jimplika li l-vjaġġ tagħhom lejn l-Ewropa jkun wieħed mhux awtorizzat u għalhekk riskjuż bla bżonn; dan japplika b'mod partikolari għan-nisa, it-tfal u n-nies vulnerabbli li għandhom ikunu protetti. Hemm evidenza ċara ta' sfruttament u maltrattament ta' dawn il-gruppi mit-traffikanti.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jiġu indirizzati r-riskji tal-migrazzjoni rregolari lejn l-UE, hija l-opinjoni tal-FRA li l-Istati Membri tal-UE għandhom jikkunsidraw li joffru risistemazzjoni, ammissjoni umanitarja jew skemi siguri oħrajn biex jiffaċilitaw id-dħul legali fl-UE għall-persuni li jeħtieġu protezzjoni internazzjonali. Għandu jkollhom l-opportunità biex jipparteċipaw fi skemi bħal dawn f'postijiet aċċessibbli għalihom. Biex jiġi rrispettat id-dritt għall-ħajja tal-familja minqux fl-Artikolu 7 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE, iżda wkoll biex jiġu evitati r-riskji tad-dħul irregolari għall-persuni li jridu jingħaqdu mal-familji tagħhom, hemm bżonn li jingħelbu l-ostakoli prattiċi u legali li jipprevjenu jew idewmu b'mod sinifikanti r-rijunifikazzjoni u li ma jinħolqux oħrajn ġodda.

Filwaqt li hija meħtieġa azzjoni effettiva biex jiġi miġġieled il-kuntrabandu tan-nies, hemm periklu li jitqiegħdu f'riskju ta' prosekuzzjoni kriminali individwi b'intenzjoni tajba li jgħinu lill-migranti. Meta ċittadini jfittxu li jgħinu lir-refuġjati jaslu għall-kenn jew ikomplu lejn il-pajjiż tad-destinazzjoni tagħhom, billi jixtrulhom biljetti tal-ferrovija jew iwassluhom bil-karozzi tagħhom, dawn għandhom jiġu kkunsidrati bħala parti mis-soluzzjoni mhux parti mill-problema. Miżuri li jirriżultaw fl-ikkastigar tar-refuġjati nfushom jistgħu jqajmu kwistjonijiet skont id-dispożizzjoni ta' non-penalizzazzjoni fl-Artikolu 31 tal-Konvenzjoni tan-NU dwar l-Istatus tar-Refuġjati.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jiġu indirizzati l-isfidi identifikati, skont il-FRA, kif tħabbar fil-Pjan ta' Azzjoni tal-UE kontra t-traffikar tal-migranti, il-leġiżlazzjoni rilevanti tal-UE għandha tiġi evalwata u riveduta biex tindirizza r-riskju tal-kriminalizzazzjoni mhux intenzjonata tal-assistenza umanitarja jew l-ikkastigar tal-forniment ta' appoġġ adegwat lill-migranti f'sitwazzjoni irregolari.

Pressjoni migratorja miżjuda fuq l-UE wasslet għal miżuri ġodda, inkluż il-bini ta' sisien fil-fruntieri tal-artijiet, rifjuti sommarji, proċeduri aċċellerati jew profilar skont in-nazzjonalità. Hemm fehim ġenerali fl-UE li għandna nirrispettaw il-projbizzjoni ta' *refoulement*, iżda l-liġi li qed tevolvi f'dan il-qasam tikkawża inċertezzi legali, kif indikat fil-Konferenza dwar id-Drittijiet Fundamentali tal-FRA tal-2014 f'Ruma. Kwalunkwe forma ta' tneħħija tal-grupp jew attvità ta' interċettazzjoni fuq il-baħar effettivament tista' twassal għal espulsjoni kollettiva, jekk it-tneħħija jew l-interċezzjoni ma tkunx ibbażata fuq valutazzjoni individwali u jekk ma jkunux disponibbli rimedji effettivi kontra d-deċiżjoni. Kemm l-Artikolu 19 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE kif ukoll l-Artikolu 4 tal-Protokoll 4 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem (KEDB) jipprojbixxu dawn il-proċedimenti, bil-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem (QEDB) li taqbel li din il-projbizzjoni tapplika wkoll fl-ibħra miftuħa.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex ikun żgurat li d-dritt għall-ażil iggarantit mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE jiġi rrispettat bis-sħiħ, hija l-opinjoni tal-FRA li l-UE u l-Istati Membri tagħha għandhom jiżguraw li l-politiki tal-ġestjoni tal-migrazzjoni u l-fruntieri tagħhom ma jiksrux il-prinċipju ta' **non-refoulement** *u l-projbizzjoni tal-espulsjoni kollettiva. In-natura assoluta tal-projbizzjoni ta'* **refoulement** *trid tiġi rispettata, kemm fil-miżuri leġiżlattivi jew ta' politika kif ukoll fl-implimentazzjoni tagħhom. Il-FRA tikkunsidra li hija meħtieġa gwida aktar speċifika dwar kif jittaffa r-riskju tal-ksur tal-prinċipju ta'* **non-refoulement** *biex tindirizza sitwazzjonijiet ġodda, bħal dawk li joħorġu b'riżultat tal-installazzjoni ta' sisien jew permezz ta' interċezzjoni fuq il-baħar jew kooperazzjoni imtejba ma' pajjiżi terzi dwar il-ġestjoni tal-fruntieri.*

F'diversi okkażjonijiet u fost ħafna Stati Membri, ir-refuġjati ġew irreġistrati li jinsabu f'kundizzjonijiet ta' disperazzjoni u deterjorizzazzjoni fl-2015. Skont l-Artikolu 18 tad-Direttiva dwar il-Kundizzjonijiet ta' Lqugħ, dawk li jfittxu ażil għandhom jingħataw standard ta' għajxien adegwat tul iż-żmien meħtieġ għall-eżaminazzjoni tal-applikazzjoni tagħhom għall-protezzjoni internazzjonali. Għalkemm id-direttiva formalment tapplika biss mill-mument li individwu jkun applika għall-protezzjoni interna, ħafna mid-dispożizzjonijiet tagħha jirriflettu drittijiet tal-bniedem internazzjonali u standards tal-liġi tar-refuġjati li huma effettivament vinkolanti fuq l-Istati Membri tal-UE mill-mument li refuġjat ikun fil-ġurisdizzjoni ta' stat.

L-Artikolu 18(4) tad-Direttiva jeħtieġ li l-Istati Membri "jieħdu miżuri adegwati biex jipprevjenu attakki u vjolenza bbażata fuq is-sess, inkluż l-attakki sesswali u l-fastidju" fil-faċilitajiet użati biex jospitaw lil dawk li jkunu qed ifittxu ażil. L-2015 rat ħafna rapporti ddokumentati tajjeb dwar nisa li ħassewhom mhedda f'żoni ta' tranżitu u kampijiet. Fil-każ ta' tfal mhux akkumpanjati, il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE teħtieġ li t-tfal jirċievu l-protezzjoni u l-kura meħtieġa għall-benesseri tagħhom. Madankollu, ħafna eluf ta' tfal mhux akkumpanjati ġew nieqsa minn faċilitajiet ta' akkomodazzjoni fl-Istati Membri tal-UE, oħrajn sfaw miżmuma f'detenzjoni u oħrajn ukoll sfaw separati mill-familji tagħhom matul tranżitu kaotiku jew qsim tal-fruntieri. Nuqqasijiet bħal dawn huma minħabba n-numru kbir ta' refuġjati u t-taħwid attwali fis-sistemi ta' lqugħ ta' ażil inadegwati. Mhux dejjem ikun ċar liema istituzzjonijiet fl-UE u fl-Istati Membri jikkondividu r-responsabbiltà għal dan — nuqqas li l-Kummissjoni Ewropea ppjanat li tindirizza fil-bidu tal-2016 permezz ta' *Komunikazzjoni dwar is-sitwazzjoni attwali tal-implimentazzjoni tal-azzjonijiet ta' prijorità skont l-Aġenda Ewropea dwar il-migrazzjoni*.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex tindirizza n-nuqqasijiet identifikati, hija l-opinjoni tal-FRA li l-UE tista' tikkunsidra r-riskji u l-benefiċċji tas-sostituzzjoni fuq perjodu fit-tul tal-ipproċessar nazzjonali tat-talbiet għall-protezzjoni internazzjonali b'ipproċessar minn entità tal-UE. Maż-żmien, dan jista' jipproduċi sistema bbażata fuq standards komuni kondiviżi. Bħala l-ewwel pass u bl-użu effettiv ta' fondi tal-UE disponibbli, jistgħu jiġu esplorati forom kondiviżi tal-ipproċessar bejn l-UE u l-Istati Membri tagħha biex jippromwovu proċeduri u standards ta' protezzjoni komuni, ankrati fil-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE.

Valutazzjoni komprensiva tad-drittijiet fundamentali fil-postijiet fokali fil-Greċja u fl-Italja, li tkopri l-fażijiet kollha mill-iżbark, l-ilqugħ inizjali, l-iskrinjar, ir-rilokazzjoni għall-ażil u r-ritorn, tikkontribwixxi biex jingħalqu lakuni ta' protezzjoni li b'mod partikolari jaffettwaw lill-iktar vulnerabbli.

L-evidenza turi li s-sistemi nazzjonali tal-protezzjoni tat-tfal mhumiex dejjem integrati fil-proċessi u l-proċeduri tal-ażil u l-migrazzjoni li jinvolvu lit-tfal. Irid isir iktar biex jimtlew il-lakuni ta' protezzjoni li jirriżultaw u jinkoraġġixu lill-atturi rilevanti kollha jaħdmu flimkien biex jipproteġu lit-tfal refuġjati u b'mod partikolari, jiġi indirizzat il-fenomenu tat-tfal mhux akkumpanjati li jiġu nieqsa.

L-istatistika tissuġġerixxi li inqas minn 40 % tal-migranti rregolari ordnati biex jitilqu mill-UE effettivament telqu fl-2014. Xi persuni li ma kisbux dritt biex jibqgħu ma jistgħux jitneħħew għal raġunijiet prattiċi u oħrajn. L-ostakoli jistgħu jinkludu nuqqas ta' kooperazzjoni mill-pajjiż tal-oriġini (bħar-rifjut li jinħarġu dokumenti tal-identità u tal-ivvjaġġar) jew apolidija. Il-qafas internazzjonali u Ewropew tad-drittijiet umani jirrikjedi li dawn il-persuni jingħataw aċċess għas-servizzi bażiċi, inkluż il-kura tas-saħħa. Li l-kura tas-saħħa ssir iktar aċċessibbli għall-migranti rregolari huwa investiment tajjeb fuq perjodu qasir u medju f'oqsma bħall-kontroll ta' mard li jittieħed, kif tindika r-riċerka tal-FRA. Id-detenzjoni tal-immigrazzjoni illegali u arbitrarja għandha tiġi evitata, filwaqt li l-potenzjal tar-ritorn għadu mhux użat biżżejjed. Ir-rispett għad-drittijiet fundamentali ma joħloqx ostaklu; għall-kuntrarju, jista' jkun element importanti lejn il-ħolqien tal-politiki tar-ritorn.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jiġi evitat it-trattament ħażin tan-nies imneħħija bil-forza, skont il-FRA, l-Istati Membri tal-UE għandhom jikkunsidraw li jistabbilixxu mekkaniżmi ta' monitoraġġ effettiv għar-ritorn tal-migranti rregolari. Salvagwardji tad-drittijiet fundamentali fil-proċeduri tar-ritorn jikkontribwixxu għall-effettività tagħhom u jagħmluhom iktar umani, billi jiffavorixxu alternattivi inqas intrużivi għad-detenzjoni u billi jappoġġjaw ritorni volontarji iktar sostenibbli għall-kuntrarju ta' ritorni furzati. Billi jindirizzaw il-kwistjoni ta' persuni li ma jistgħux jitneħħew, id-drittijiet fundamentali jistgħu wkoll jagħmlu l-proċeduri ta' ritorn iktar prevedibbli. Għall-migranti f'sitwazzjoni rregolari li jgħixu fl-UE, fir-rapporti tagħha fil-passat, il-FRA appellat lill-Istati Membri biex jirrispettaw bis-sħiħ id-drittijiet li l-migranti huma intitolati għalihom skont il-liġi internazzjonali u Ewropea tad-drittijiet tal-bniedem, kemm jekk ikun id-dritt għall-kura tas-saħħa kif ukoll intitolamenti legali oħra.

Numru sinifikanti ta' migranti u refuġjati li waslu fl-UE probabbilment jibqgħu, ħafna minnhom bħala benefiċċjarji ta' protezzjoni internazzjonali. Minħabba s-sitwazzjoni fil-pajjiżi tal-oriġini, ir-ritorn probabbilment mhuwiex għażla fil-futur qrib. L-integrazzjoni u l-parteċipazzjoni tagħhom fis-soċjetà permezz ta' relazzjonijiet komunitarji paċifiċi u kostruttivi joħolqu sfida ewlenija għas-soċjetajiet tal-UE. L-integrazzjoni b'suċċess tal-migranti u r-refuġjati li jkunu għadhom kif waslu potenzjalment tappoġġja t-tkabbir inkluživ u l-iżvilupp tal-kapital uman tal-UE u tippromwovi l-valuri umanitarji li l-UE tirrappreżenta globalment.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex tiġi ffaċilitata l-integrazzjoni malajr tal-migranti u r-refuġjati fis-soċjetajiet ospitanti, skont il-FRA, l-Istati Membri tal-UE għandhom jikkunsidraw ir-reviżjoni tal-istrateġiji u l-miżuri ta' integrazzjoni tagħhom abbażi tal-Prinċipji Bażiċi Komuni tal-UE għall-Politika tal-Integrazzjoni tal-Immigranti fl-UE. Għandhom jipprovdu soluzzjonijiet effettivi u tanġibbli, b'mod partikolari fil-livell lokali, biex jippromwovu trattament ugwali u għajxien flimkien b'rispett għad-drittijiet fundamentali.

1 Il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE u l-użu tagħha mill-Istati Membri

Minn tmiem l-2009, l-UE għandha l-karta tad-drittijiet legalment vinkolanti proprja tagħha: il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, li tikkumplimenta d-drittijiet nazzjonali tal-bniedem u l-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem (KEDB). Billi d-drittijiet nazzjonali tal-bniedem u l-obbligi skont il-KEDB huma vinkolanti għall-Istati Membri tal-UE fi kwalunke ħaġa li jagħmlu, il-Karta tkun vinkolanti għalihom biss meta jkunu qed jaġixxu fi ħdan l-ambitu tal-liġi tal-UE. Filwaqt li l-UE tenfasizza r-rwol kruċjali tal-atturi nazzjonali fl-implimentazzjoni tal-Karta, tenfasizza wkoll il-ħtieġa li jiżdied l-għarfien fost il-prattikanti legali u dawk li jfasslu l-politika biex jiżvolġi bis-sħiħ il-potenzjal tal-Karta. Għalhekk, il-FRA teżamina l-użu tal-Karta fil-livell nazzjonali.

Opinjonijiet tal-FRA

Skont il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea (QtĠ-UE), il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tkun vinkolanti fl-Istati Membri tal-UE meta jaġixxu fi ħdan il-kamp tal-applikazzjoni tal-liġi tal-UE. Il-qrati nazzjonali fl-2015 komplew jirreferu għall-Karta mingħajr argument motivat dwar ir-raġuni għalfejn tapplika fiċ-ċirkustanzi speċifiċi tal-każ; din it-tendenza tikkonferma s-sejbiet tal-FRA tas-snin ta' qabel. Xi kultant, il-qrati invokaw il-Karta f'każijiet li jaqgħu barra l-kamp ta' applikazzjoni tal-liġi tal-UE. Madankollu hemm ukoll każijiet rari fejn il-qrati analizzaw il-valur miżjud tal-Karta fid-dettall.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jiżdied l-użu tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE fl-Istati Membri tal-UE u jitrawwem użu iktar uniformi fosthom, fl-opinjoni tal-FRA, l-UE u l-Istati Membri tagħha jistgħu jinkoraġġixxu skambju ikbar ta' informazzjoni bejn l-imħallfin u l-qrati fl-Istati Membri, iżda anki bejn il-fruntieri nazzjonali, billi jsir l-aħjar użu mill-opportunitajiet ta' finanzjament eżistenti bħal fil-Programm tal-Ġustizzja. Dan jikkontribwixxi għal applikazzjoni iktar konsistenti tal-Karta.

Skont l-Artikolu 51 (qasam tal-applikazzjoni) tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE, kwalunkwe leġiżlazzjoni nazzjonali li timplimenta l-liġi tal-UE għandha tikkonforma mal-Karta. Ir-rwol tal-Karta, madankollu, baqa' limitat fil-proċessi leġiżlattivi fil-livell nazzjonali: mhuwiex element espliċitu u regolari fil-proċeduri applikati għall-iskrutinju tal-legalità jew tal-valutazzjoni tal-impatt tal-leġiżlazzjoni li ġejja, filwaqt li l-istrumenti nazzjonali tad-drittijiet tal-bniedem huma sistematikament inklużi fi proċeduri bħal dawn.

Opinjonijiet tal-FRA

Fl-opinjoni tal-FRA, il-qrati nazzjonali meta joħorġu s-sentenza, kif ukoll il-gvernijiet u/jew il-parlamenti meta jivvalutaw l-impatt u l-legalità tal-abbozz ta' leġiżlazzjoni, jistgħu jikkunsidraw "skrinjar tal-Artikolu 51 (qasam tal-applikazzjoni)" aktar konsistenti biex jiġi vvalutat fi stadju bikri jekk każ ġudizzjarja jew fajl leġiżlattiv iqajmux kwistjonijiet skont il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE. L-iżvilupp ta' manwali standardizzati dwar passi prattiċi biex jiċċekkjaw l-applikabbiltà tal-Karta – s'issa dan huwa biss il-każ fi ftit Stati Membri – jista' jipprovdi lill-prattikanti legali b'għodda biex jivvalutaw b'mod effiċjenti r-rilevanza tal-Karta f'każ jew f'fajl leġiżlattiv.

Skont l-Artikolu 51 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE, l-Istati Membri tal-UE huma taħt l-obbligu li jirrispettaw u josservaw il-prinċipji u d-drittijiet stabbiliti fil-Karta, filwaqt li huma obbligati wkoll "jippromwovu" b'mod attiv l-applikazzjoni ta' dawn il-prinċipji u d-drittijiet. Fid-dawl ta' dan, wieħed għandu jistenna iktar linji politiċi li jippromwovu l-Karta u d-drittijiet tagħha fil-livell nazzjonali. Dawn

il-linji politiċi, kif ukoll l-attivitajiet ta' taħriġ relatati mal-Karta huma limitati fil-kwantità u l-kamp ta' applikazzjoni, kif juru s-sejbiet tal-FRA tal-2015. Peress li inqas minn nofs it-taħriġ jindirizza lill-prattikanti legali, hemm bżonn li dawn jiġu familjarizzati aħjar mal-Karta.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jissaħħaħ ir-rispett għad-drittijiet fundamentali ggarantiti mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE, il-FRA hija tal-fehma li l-Istati Membri għandhom jikkumplimentaw l-isforzi tagħhom b'iktar inizjattivi ta' politika proattiva. Dan jista' jinkludi enfasi pronunzjata dwar l-integrazzjoni tal-obbligi tal-Karta fil-fajls leġiżlattivi rilevanti tal-UE. Jista' jinkludi wkoll tfassil ta' politika ddedikat biex jippromwovi l-għarfien tad-drittijiet tal-Karta fost il-gruppi fil-mira; dan għandu jinkludi moduli ta' taħriġ immirati fil-kurrikuli rilevanti għall-imħallfin nazzjonali u prattikanti legali oħra. Kif kien enfasizzat fl-2014, huwa rrakkomandat li jiġi integrat taħriġ dwar il-Karta fil-qafas usa' tad-drittijiet fundamentali, inkluż il-KEDB u l-ġurisprudenza tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem (QEDB).

2 Ugwaljanza u nondiskriminazzjoni

L-impenn tal-UE biex tiġġieled id-diskriminazzjoni, tippromwovi t-trattament ugwali u trawwem l-inklużjoni soċjali huwa evidenzjat fl-iżviluppi legali, fil-miżuri ta' politika u fl-azzjonijiet meħuda mill-istituzzjonijiet u mill-Istati Membri tagħha fl-2015. Madankollu, id-Direttiva dwar it-Trattament Ugwali kienet għadha ma ġietx adottata sal-aħħar tas-sena. B'riżultat ta' dan, il-protezzjoni offruta mil-leġiżlazzjoni tal-UE baqgħet differenti skont il-qasam tal-ħajja u l-karatteristika protetta, li tipperpetwa ġerarkija ta' bażi ta' protezzjoni kontra d-diskriminazzjoni.

Opinjonijiet tal-FRA

Filwaqt li tibbenefika minn bażi legali b'saħħitha li minnha tiġġieled id-diskriminazzjoni, l-UE effettivament xorta topera ġerarkija ta' bażi ta' protezzjoni mid-diskriminazzjoni. Id-direttivi dwar l-ugwaljanza bejn is-sessi u r-razez joffru protezzjoni komprensiva kontra d-diskriminazzjoni fuq il-bażijiet ta' sess u razza jew oriġini etnika fl-UE. Id-diskriminazzjoni fuq il-bażi ta' reliġjon jew twemmin, diżabbiltà, età jew orjentazzjoni sesswali, b'kuntrast, hija pprojbita biss fl-oqsma tal-impjiegi, l-okkupazzjoni u t-taħriġ vokazzjonali skont id-Direttiva dwar l-Ugwaljanza fl-Impjiegi. In-negozjati dwar il-proposta għal Direttiva tal-Kunsill dwar l-implimentazzjoni tal-prinċipju tat-trattament ugwali bejn persuni irrispettivament mir-reliġjon jew it-twemmin, id-diżabbiltà, l-età jew l-orjentazzjoni sesswali — id-Direttiva dwar it-Trattament Ugwali — daħlu fis-seba' sena tagħhom fl-2015. Sal-aħħar tas-sena, in-negozjati li kienu għaddejjin ma laħqux l-unanimità meħtieġa fil-Kunsill biex tiġi adottata d-direttiva.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex tiggarantixxi protezzjoni iktar ugwali kontra d-diskriminazzjoni fl-oqsma tal-ħajja, il-FRA hija tal-opinjoni li l-leġiżlatur tal-UE għandu jikkunsidra l-possibilitajiet kollha possibbli biex ikun żgurat li d-Direttiva dwar it-Trattament Ugwali proposta tiġi adottata mingħajr iktar dewmien. L-adozzjoni ta' din id-direttiva tiggarantixxi li l-UE u l-Istati Membri tagħha joffru protezzjoni komprensiva kontra d-diskriminazzjoni fuq il-bażi ta' sess, razza jew oriġini etnika, reliġjon jew twemmin, diżabbiltà, età jew orjentazzjoni sesswali fuq bażi ugwali.

Is-sena rat firxa ta' żviluppi rilevanti għall-protezzjoni kontra d-diskriminazzjoni fuq il-bażi tas-sess, inkluż it-tibdil tas-sess, ir-reliġjon jew it-twemmin, id-diżabbiltà, l-orjentazzjoni sesswali u l-identità sesswali. Dawn huma kollha karatteristiċi protetti skont id-Direttivi dwar l-Ugwaljanza bejn is-Sessi u d-Direttiva dwar l-Ugwaljanza fl-Impjiegi, ħlief l-identità tas-sessi u t-tibdil tas-sess. Għalkemm l-identità sesswali mhijiex espliċitament karatteristika protetta skont il-liġi tal-UE, id-diskriminazzjoni li tirriżulta mit-tibdil tas-sess ta' persuna hija pprojbita skont id-Direttiva 2006/54/KE dwar l-implimentazzjoni tal-prinċipju ta' opportunitajiet indaqs u ta' trattament ugwali tal-irġiel u n-nisa fi kwistjonijiet ta' impjiegi u xogħol (tfassil mill-ġdid). L-unjonijiet ċivili għal koppji tal-istess sess f'żewġ Stati Membri saru ekwivalenti ħafna għaż-żwieġ, ħlief fir-rigward tal-adozzjoni, biż-żwieġ għall-koppji tal-istess sess legalizzat bis-sħiħ fi Stat Membru wieħed. Id-diskriminazzjoni fuq il-bażi tal-identità sesswali kienet is-suġġett ta' riformi fi Stati Membri oħrajn. Xi Stati Membri ħadu passi biex jindirizzaw id-diskrepanza fil-pagi bejn is-sessi. Għall-ewwel darba l-QtĠ-UE għamlet referenza għal mistoqsijiet preliminari dwar id-diskriminazzjoni fuq il-bażi tar-reliġjon u t-twemmin. Xi Stati Membri introduċew kwota għall-impjiegi ta' persuni b'diżabbiltà.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex tiżgura protezzjoni iktar ugwali kontra d-diskriminazzjoni, il-FRA hija tal-fehma li l-Istati Membri kollha għandhom jikkunsidraw li jestendu l-protezzjoni kontra d-diskriminazzjoni għal oqsma differenti tal-ħajja soċjali, bħal dawk koperti mid-Direttiva proposta dwar it-Trattament Ugwali. Billi jagħmlu dan, imorru lil hinn mill-istandards minimi stabbiliti mil-leġiżlazzjoni tal-UE eżistenti fil-qafas tal-ugwaljanza, bħad-Direttivi dwar l-Ugwaljanza bejn is-Sessi, id-Direttiva dwar l-Ugwaljanza fl-Impjiegi jew id-Direttiva dwar l-Ugwaljanza Razzjali.

Billi komplew jimplimentaw miżuri li jindirizzaw il-konsegwenzi soċjali ta' popolazzjoni li qed tixjieħ, l-Istati Membri tal-UE kkontribwew biex jagħmlu effettiv id-dritt tan-nies għal trattament ugwali skont il-liġi tal-UE. Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni Ewropea speċifiċi għall-pajjiż lill-Istati Membri

mis-Semestru Ewropew fl-2015 jirriflettu t-tħassib tal-istituzzjonijiet tal-UE għall-konsegwenzi soċjali ta' popolazzjoni li qed tixjieħ. Rakkomandazzjonijiet speċifiċi għal kull pajjiż rilevanti indirizzaw il-qgħad fost iż-żgħażagħ, il-parteċipazzjoni ta' persuni ikbar fl-età fis-suq tax-xogħol u l-vulnerabbiltà għad-diskriminazzjoni minħabba diversi raġunijiet, li għandu x'jaqsam mal-Artikolu 23 dwar id-dritt ta' persuni anzjani għall-protezzjoni soċjali skont il-Karta Soċjali Ewropea (Riveduta), kif ukoll man-numru ta' dispożizzjonijiet tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE, inkluż l-Artikolu 15 dwar id-dritt għad-dħul fix-xogħol; l-Artikolu 21 dwar in-nondiskriminazzjoni; l-Artikolu 29 dwar l-aċċess għas-servizzi ta' kollokament; l-Artikolu 31 dwar kundizzjonijiet tax-xogħol ekwi u ġusti; l-Artikolu 32 dwar il-protezzjoni taż-żgħażagħ fuq il-post tax-xogħol; u l-Artikolu 34 dwar is-sigurtà soċjali u l-assistenza soċjali.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jiġi żgurat li d-dritt għan-nondiskriminazzjoni ggarantit mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE jiġi implimentat b'mod effettiv, l-opinjoni tal-FRA hija li l-istituzzjonijiet tal-UE għandhom jikkunsidraw b'mod espliċitu li jirreferu għad-dritt fundamentali ta' nondiskriminazzjoni meta jipproponu riformi strutturali fir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż mis-Semestru Ewropew, b'mod partikolari fil-promozzjoni tal-ugwaljanza bejn is-sessi u n-nondiskriminazzjoni, kif ukoll id-drittijiet tat-tfal. Il-FRA hija tal-opinjoni li dan l-approċċ isaħħaħ il-postulazzjonijiet magħmula u jqajjem kuxjenza dwar id-dimensjoni tad-drittijiet fundamentali tat-trawwim tal-inklużjoni soċjali.

3 Ir-razziżmu, il-ksenofobja u l-intolleranza relatata

Espressjonijiet ta' razziżmu u ksenofobja, intolleranza relatata, u reati ta' mibegħda kollha jiksru d-drittijiet fundamentali. Fl-2015, bdew ħerġin sentimenti ksenofobiċi f'diversi Stati Membri tal-UE, prinċipalment minħabba l-wasla ta' numri kbar ta' persuni li kienu qed ifittxu ażil u ta' immigranti, kif ukoll minħabba l-attakki terroristiċi f'Pariġi u f'Kopenħagen u komplotti sfrattati f'numru ta' Stati Membri. Minkejja li ħafna laqgħu l-wasla tar-refuġjati b'demostrazzjonijiet ta' solidarjetà, kien hemm ukoll protesti pubbliċi u attakki vjolenti. B'mod ġenerali, l-Istati Membri tal-UE u l-istituzzjonijiet żammew l-isforzi tagħhom biex jiġġieldu r-reati ta' mibegħda, ir-razziżmu u d-diskriminazzjoni etnika u qagħdu attenti wkoll biex jipprevjenu l-espressjoni ta' dawn il-fenomeni, inkluż permezz ta' attivitajiet ta' sensibilizzazzjoni.

Opinjonijiet tal-FRA

Meta nħarsu lejn il-manifestazzjonijiet ta' razziżmu u ksenofobija, l-2015 kienet immarkata mill-konsegwenzi tal-attakki terroristiċi attribwiti lill-Istat Iżlamiku, kif ukoll mill-wasla ta' għadd ikbar ta' persuni li kienu qed ifittxu l-ażil u migranti minn pajjiżi Musulmani. Evidenza disponibbli tissuġġerixxi li l-Istati Membri li raw l-ikbar numru ta' wasliet huma dawk li l-iktar għandhom ċans li jkunu affaċċjati b'numru akbar ta' inċidenti razzisti u ksenofobiċi, li jirrikjedu l-attenzjoni tal-aġenziji tal-infurzar tal-liġi, tas-sistemi tal-ġustizzja kriminali u ta' dawk li jfasslu l-politika. Dan huwa partikolarment rilevanti għall-implimentazzjoni tal-Artikolu 1 tad-Deċiżjoni Qafas tal-UE dwar ir-Razziżmu u l-Ksenofobija dwar miżuri li għandhom jieħdu l-Istati Membri biex jagħmlu mġiba razzista u ksenofobika intenzjonata waħda punibbli. L-Artikolu 4 (a) tal-Konvenzjoni Internazzjonali dwar l-Eliminazzjoni tal-Forom Kollha ta' Diskriminazzjoni Razzjali jistabbilixxi wkoll dan l-obbligu, li jipprevedi li l-partijiet tal-Istat tal-konvenzjoni jiddikjaraw bħala reat kastigabbli bil-liġi l-inċitament għal diskriminazzjoni razzjali, kif ukoll atti ta' vjolenza kontra kwalunkwe razza jew grupp ta' persuni.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jiġu indirizzati l-fenomeni tar-razziżmu u l-ksenofobija, il-FRA hija tal-fehma li l-Istati Membri tal-UE għandhom jiżguraw li kwalunkwe każ allegat ta' reat ta' mibegħda jew diskors ta' mibegħda jiġi effettivament investigat, mixli u pproċessat f'konformità mad-dispożizzjonijiet nazzjonali applikabbli u, fejn rilevanti, f'konformità mad-dispożizzjonijiet tad-Deċiżjoni Qafas dwar ir-Razziżmu u l-Ksenofobja, l-obbligi internazzjonali u Ewropej tad-drittijiet tal-bniedem, kif ukoll il-ġurisprudenza rilevanti tal-QEDB dwar diskors ta' mibegħda.

Data miġbura u diżaggregata b'mod sistematiku dwar inċidenti ta' diskriminazzjoni etnika, u reati ta' mibegħda u diskors ta' mibegħda tista' tikkontribwixxi għal implimentazzjoni aħjar tad-Direttiva dwar l-Ugwaljanza Razzjali u d-Deċiżjoni Qafas dwar ir-Razziżmu u l-Ksenofobija. Din id-data tippermetti wkoll l-iżvilupp ta' reazzjonijiet ta' politiki mmirati biex jiġġieldu d-diskriminazzjoni etnika u r-reati ta' mibegħda. Il-ġurisprudenza tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem (QEDB) u tal-qrati nazzjonali mill-2015 turi ulterjorment li din id-data tista' sservi bħala evidenza biex tagħti prova ta' diskriminazzjoni etnika u motivazzjoni razzista, u żżomm lill-awturi responsabbli. Skont l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Internazzjonali dwar l-Eliminazzjoni tal-Forom Kollha ta' Diskriminazzjoni Razzjali, l-Istati Membri tal-UE aċċettaw l-obbligu li jiżguraw protezzjoni u rimedji effettivi għall-vittmi. Madankollu xorta baqa' lakuni persistenti f'kif l-Istati Membri tal-UE jirreġistraw inċidenti ta' diskriminazzjoni etnika u ta' reati razzisti.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jiġu żviluppati reazzjonijiet legali u politiċi effettivi li huma bbażati fuq l-evidenza, il-FRA hija tal-fehma li l-Istati Membri tal-UE għandhom jagħmlu sforz biex jiġbru data dwar id-diskriminazzjoni etnika u r-reati ta' mibegħda b'mod li jagħmilhom komparabbli bejn il-pajjiżi. Il-FRA se tkompli taħdem mal-Istati Membri dwar it-titjib tar-rappurtar u r-reġistrar tad-diskriminazzjoni etnika jew l-inċidenti ta' reati ta' mibegħda. Id-data miġbura għandha tinkludi motivazzjonijiet parzjali differenti, kif ukoll karatteristiċi oħrajn bħall-postijiet tal-inċidenti u informazzjoni anonimizzata dwar il-vittmi u l-awturi. L-effettività ta' dawn is-sistemi tista' tiġi riveduta u mtejba b'mod regolari biex jittejbu l-opportunitajiet tal-vittmi biex jitolbu

rimedju. Id-data tal-istatistika aggregata, mill-istadju tal-investigazzjoni sal-istadju tas-sentenza tas-sistema ġudizzjarja kriminali, tista' tiġi rreġistrata u tkun pubblikament disponibbli.

Għalkemm id-Deċiżjoni Qafas dwar ir-Razziżmu u l-Ksenofobja u d-Direttiva dwar l-Ugwaljanza Razzjali huma fis-seħħ fl-Istati Membri kollha tal-UE, fl-2015, membri ta' gruppi f'minoranza, kif ukoll migranti u refuġjati affaċċjaw razziżmu u diskriminazzjoni etnika b'mod partikolari fl-edukazzjoni, fl-impjieg u fl-aċċess għas-servizzi, inkluż l-akkomodazzjoni. Fl-2015, membri ta' gruppi ta' minoranza etnika affaċċjaw ukoll profili etniċi diskriminatorji, minkejja li din il-prattika tmur kontra l-Konvenzjoni Internazzjonali dwar l-Eliminazzjoni tal-Forom Kollha ta' Diskriminazzjoni Razzjali u li hija kontra liġi skont il-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem (Artikolu 14) u l-prinċipju ġenerali ta' nondiskriminazzjoni kif interpretat fil-ġurisprudenza tal-QEDB. L-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Internazzjonali dwar l-Eliminazzjoni tal-Forom Kollha ta' Diskriminazzjoni Razzjali jobbliga wkoll lill-Istati Membri tal-UE biex jiżguraw edukazzjoni effettiva biex jiġu miġġielda l-preġudizzji li jwasslu għad-diskriminazzjoni razzjali.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex isiru sforzi biex id-diskriminazzjoni tiġi indirizzata b'mod iktar effettiv, il-FRA hija tal-fehma li l-Istati Membri jistgħu, pereżempju, jikkunsidraw li jqajmu kuxjenza u jipprovdu opportunitajiet ta' taħriġ għall-uffiċjali pubbliċi u l-professjonisti, b'mod partikolari lill-uffiċjali tal-infurzar tal-liġi u l-persunal tal-ġustizzja kriminali, kif ukoll lill-għalliema, lill-persunal tal-kura tas-saħħa, lill-persunal tal-awtoritajiet tad-djar, lill-impjegaturi u lill-aġenziji tal-impjiegi. Dawn l-attivitajiet għandhom jiżguraw li jkunu infurmati sew dwar id-drittijiet u l-leġiżlazzjoni ta' kontra d-diskriminazzjoni.

Korpi tal-ugwaljanza f'diversi Stati Membri tal-UE fl-2015 żviluppaw dokumenti ta' informazzjoni u gwida biex iqajmu kuxjenza dwar il-leġiżlazzjoni rilevanti għall-ġlieda kontra d-diskriminazzjoni etnika. L-evidenza turi li minkejja l-obbligu legali biex tixtered l-informazzjoni skont l-Artikolu 10 tad-Direttiva dwar l-Ugwaljanza Razzjali, l-għarfien tal-pubbliku jibqa' wisq baxx biex il-leġiżlazzjoni li tindirizza d-diskriminazzjoni etnika tiġi invokata ta' spiss biżżejjed.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jiġu indirizzati l-livelli baxxi persistenti ta' għarfien dwar il-korpi ta' ugwaljanza u l-leġiżlazzjoni rilevanti, il-FRA hija tal-fehma li l-Istati Membri tal-UE jistgħu jintensifikaw l-attivitajiet ta' sensibilizzazzjoni dwar il-leġiżlazzjoni nazzjonali u tal-UE li jindirizzaw ir-razziżmu u d-diskriminazzjoni etnika. Dawn l-attivitajiet għandhom jinvolvu korpi statutorji u mhux statutorji bħal korpi tal-ugwaljanza, istituzzjonijiet nazzjonali tad-drittijiet tal-bniedem, organizzazzjonijiet mhux governattivi (NGOs), trejdjunjins, impjegaturi u gruppi ta' professjonisti oħrajn.

Evidenza mill-2015 turi li m'hemmx biżżejjed rimedji fil-prattika u li s-sanzjonijiet f'każijiet ta' disriminazzjoni u reati ta' mibegħda ta' spiss ikunu wisq dgħajfa biex ikunu effettivi u dissważivi. B'hekk huma ma jilħqux ir-rekwiżiti kemm tad-Direttiva dwar l-Ugwaljanza Razzjali kif ukoll tad-Deċiżjoni Qafas dwar ir-Razziżmu u l-Ksenofobja, kif sottolinjat mill-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Internazzjonali dwar l-Eliminazzjoni tal-Forom Kollha ta' Diskriminazzjoni Razzjali. Barra minn hekk, fi ftit Stati Membri biss il-korpi tal-ugwaljanza huma kompetenti biex joħorġu sanzjonijiet u rakkomandazzjonijiet f'każijiet ta' diskriminazzjoni etnika. Kemm il-proċeduri tal-ilment jaqdu r-rwol tagħhom li jsewwu l-ħsara magħmula u li jaġixxu ta' deterrent għall-awturi jiddependi fuq jekk il-korpi tar-riżoluzzjoni tat-tilwim humiex kapaċi joħorġu sanzjonijiet effettivi, proporzjonati u dissważivi.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jittejjeb l-aċċess għall-ġustizzja, il-FRA hija tal-fehma li l-Istati Membri tal-UE għandhom jipprevedu għal sanzjonijiet effettivi, proporzjonati u dissważivi f'każ ta' ksur tad-dispożizzjonijiet nazzjonali li jittrasponu d-Direttiva dwar l-Ugwaljanza Razzjali u d-Deċiżjoni Qafas dwar ir-Razziżmu u l-Ksenofobja. L-Istati Membri jistgħu jikkunsidraw ukoll li jwessgħu l-mandat tal-korpi tal-ugwaljanza, li bħalissa mhumiex kompetenti li jaġixxu f'kapaċità kważi ġudizzjarja, billi jħeġġuhom joħorġu deċiżjonijiet vinkolanti. Barra minn hekk, il-korpi tal-ugwaljanza jistgħu jissorveljaw l-infurzar tas-sanzjonijiet maħruġa mill-qrati u minn tribunali speċjalizzati.

4 L-integrazzjoni tar-Rom

Id-diskriminazzjoni u l-antiġipsiżmu jkomplu jaffettwaw il-ħajjiet ta' ħafna mill-madwar sitt miljun Rom tal-UE. Fl-2015, il-ksur tad-drittijiet fundamentali li jfixklu l-integrazzjoni tar-Rom kien fost l-istejjer ewlenin fl-aħbarijiet. Diversi Stati Membri tal-UE għalhekk saħħew l-implimentazzjoni tal-istrateġiji nazzjonali tagħhom tal-integrazzjoni tar-Rom (NRISs) billi ffukaw fuq azzjonijiet fil-livell lokali u żviluppaw mekkaniżmi ta' monitoraġġ. L-Istati Membri wkoll irrikonoxxew dejjem iktar l-isfidi distinti li jaffaċċjaw in-nisa Rom. Ir-Rom mill-pajjiżi ċentrali u tal-Lvant Ewropej li joqogħdu fl-Istati Membri tal-UE tal-Punent fl-2015 ukoll irċevew attenzjoni, peress li ġew diskussi prattiki biex itejbu l-integrazzjoni fil-livell lokali tal-gruppi differenti tar-Rom dwar id-dritt tal-libertà tal-moviment u l-kooperazzjoni transnazzjonali dwar il-miżuri ta' integrazzjoni.

Opinjonijiet tal-FRA

Skont data tal-2015, l-oriġini etnika hija kkunsidrata bħala l-iktar bażi prevalenti ta' diskriminazzjoni. In-nondiskriminazzjoni hija waħda mid-drittijiet fil-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE, kif ukoll f'diversi strumenti ġenerali u speċifiċi internazzjonali u Ewropej tad-drittijiet tal-bniedem. B'mod partikolari, l-Artikolu 2 (1) (e) tal-Konvenzjoni Internazzjonali dwar l-Eliminazzjoni tal-Forom Kollha ta' Diskriminazzjoni Razzjali, li t-28 Stat Membru kollha jiffurmaw parti minnha, jenfasizza l-impenn biex "issegwi bil-mezzi adegwati kollha u mingħajr dewmien" biex "telimina l-ostakoli bejn ir-razez u tiskoraġġixxi kwalunkwe ħaġa li għandha t-tendenza li ssaħħaħ id-diviżjoni razzjali". Fl-2015, l-istituzzjonijiet Ewropej, inkluż il-Parlament Ewropew, ġibdu l-attenzjoni għall-problemi ta' diskriminazzjoni intersezzjonali u ħeġġew lill-Istati Membri tal-UE biex jimplimentaw iktar miżuri biex jindirizzaw l-antiġipsiżmu u d-diskriminazzjoni intersezzjonali, biex tkun indirizzata wkoll is-sitwazzjoni partikolari tan-nisa u t-tfajliet Rom.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex tiġi indirizzata d-diskriminazzjoni persistenti kontra r-Rom u l-antiġipsiżmu, il-FRA hija tal-fehma li l-Istati Membri tal-UE għandhom jimplimentaw miżuri speċifiċi biex jiġġieldu d-diskriminazzjoni etnika tar-Rom f'konformità mad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva dwar l-Ugwaljanza Razzjali u l-antiġipsiżmu, f'konformità mad-Deċiżjoni Qafas dwar id-dispożizzjonijiet tar-Razziżmu u l-Ksenofobja. Biex jindirizzaw l-isfidi li jaffaċċjaw in-nisa u t-tfajliet Rom, l-Istati Membri jistgħu jinkludu miżuri speċifiċi għan-nisa u t-tfajliet Rom fi strateġiji nazzjonali ta' integrazzjoni tar-Rom (NRISs) jew miżuri ta' politika biex jindirizzaw b'mod effettiv id-diskriminazzjoni intersezzjonali. L-Istati Membri għandhom jintegraw b'mod espliċitu approċċ antidiskriminatorju fl-implimentazzjoni tan-NRISs tagħhom.

Il-kundizzjonijiet ta' għajxien taċ-ċittadini Rom tal-UE li jgħixu fi Stat Membru ieħor, u l-progress fl-integrazzjoni tagħhom, komplew joħolqu sfida fl-2015. L-evidenza tal-FRA turi li n-NRISs rispettivi jew miżuri politiċi usa' ma jimmirawx b'mod espliċitu dawn il-popolazzjonijiet. B'riżultat ta' dan, ftit strateġiji lokali jew pjanijiet ta' azzjoni jaħsbu għall-bżonnijiet speċifiċi ta' dawn iċ-ċittadini tal-UE.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jiġu indirizzati l-isfidi li jaffaċċjaw iċ-ċittadini Rom tal-UE li jgħixu fi Stat Membru ieħor, l-opinjoni tal-FRA hija li l-appoġġ kontinwu tal-Kumitat tar-Reġjuni tal-UE u tal-Kummissjoni Ewropea jkun ta' benefiċċju għal skambju ta' prattiċi promettenti bejn ir-reġjuni u l-muniċipalitajiet fl-Istati Membri ta' residenza u fl-Istati Membri tal-oriġini.

L-Istati Membri tal-oriġini u dawk tad-destinazzjoni jistgħu jikkunsidraw li jiżviluppaw miżuri ta' integrazzjoni speċifiċi għaċ-ċittadini Rom tal-UE li jiċċaqalqu u li jmorru joqogħdu fi Stat Membru ieħor fl-istrateġiji ta' integrazzjoni nazzjonali tar-Rom (NRISs) jew fil-miżuri ta' politika tagħhom. Dawn il-miżuri għandhom jinkludu kooperazzjoni u koordinazzjoni bejn l-amministrazzjonijiet lokali fl-Istati Membri tar-residenza u fl-Istati Membri tal-oriġini.

Il-parteċipazzjoni hija waħda mill-prinċipji ewlenin tal-Approċċ tad-Drittijiet tal-Bniedem għall-Istrateġiji li Jnaqqsu l-Faqar, kif deskritt mill-Uffiċċju tal-Kummissarju Għoli għad-Drittijiet tal-Bniedem (OHCHR) u minquxa fl-10 Prinċipji Bażiċi Komuni dwar l-Inklużjoni tar-Rom. Ir-Riċerka tal-FRA turi li fl-2015 saru sforzi biex jinvolvu b'mod attiv ir-residenti lokali tar-Rom u mhux tar-Rom, f'attivitajiet konġunti fil-livell lokali, flimkien mal-awtoritajiet lokali u reġjonali. Madankollu, m'hemmx approċċ sistematiku lejn l-involviment mar-Rom fost l-Istati Membri; l-istrutturi tal-kooperazzjoni jvarjaw ħafna, b'mod partikolari fil-monitoraġġ tal-NRISs u l-użu tal-fondi tal-UE.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex titjieb il-parteċipazzjoni attiva u l-involviment tar-Rom, fl-opinjoni tal-FRA, l-awtoritajiet pubbliċi, partikolarment fil-livell lokali, għandhom jieħdu miżuri biex itejbu l-koeżjoni tal-komunità u l-fiduċja bl-involviment tar-residenti lokali, kif ukoll tas-soċjetà ċivili, permezz ta' sforzi ta' involviment sistematiċi. Dawn il-miżuri jistgħu jikkontribwixxu fit-titjib tal-parteċipazzjoni tar-Rom fil-proċessi tal-integrazzjoni fil-livell lokali, speċjalment fl-identifikazzjoni tal-ħtiġijiet proprji tagħhom, fil-formulazzjoni tar-reazzjonijiet u fil-mobilizzazzjoni tar-riżorsi.

Il-prattiki rigward il-monitoraġġ tal-pjanijiet ta' azzjoni lokali jew il-miżuri tal-politika lokali jvarjaw fi ħdan l-Istati Membri tal-UE, kif ukoll fost l-UE kollha. F'xi Stati Membri, ir-responsabbiltà għall-monitoraġġ tal-implimentazzjoni ta' dawn il-politiki lokali hija fil-livell ċentrali, filwaqt li f'oħrajn hija mal-atturi fil-livell lokali li ta' spiss jaffaċċjaw nuqqas ta' kapaċità umana u ta' riżorsi finanzjarji. Il-limitu safejn ir-Rom infushom u l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili jipparteċipaw fi proċessi ta' monitoraġġ ivarja wkoll, kif tvarja wkoll il-kwalità tal-indikaturi żviluppati.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jiġu indirizzati l-isfidi tal-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-pjanijiet tal-azzjoni lokali jew tal-miżuri tal-politika lokali, il-FRA hija tal-fehma li l-Istati Membri tal-UE għandhom jimplimentaw ir-rakkomandazzjonijiet dwar il-miżuri effettivi tal-integrazzjoni tar-Rom fl-Istati Membri, kif adottati fil-Kunsill tal-Impjieg, il-Politika Soċjali, is-Saħħa u l-Affarijiet tal-Konsumatur fid-9 u l-10 ta' Diċembru 2013. Kwalunkwe awtovalutazzjoni permezz ta' monitoraġġ u evalwazzjoni indipendenti, bil-parteċipazzjoni attiva tal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili u r-rappreżentanti tar-Rom, għandha tikkumplimenta l-istrateġiji nazzjonali tal-integrazzjoni tar-Rom (NRISs) u l-miżuri tal-politika f'dak ir-rigward. Il-partijiet interessati fil-livell lokali jibbenefikaw minn taħriġ orjentat lejn il-prattika fuq metodi ta' monitoraġġ u indikaturi biex jaqbdu l-progress fil-komunitajiet immirati.

5 Soċjetà tal-informatika, privatezza u protezzjoni tad-data

L-attakki terroristiċi fuq l-uffiċini tar-rivista* Charlie Hebdo*, ferrovija ta' Thalys u diversi postijiet madwar Pariġi f'Novembru 2015 intensifikaw l-appelli biex l-awtoritajiet tas-sigurtà jiġu mgħammra aħjar. Dan inkluda proposti biex jittejbu l-kapaċitajiet teknoloġiċi tas-servizzi tal-intelligence, li taw bidu għal diskussjonijiet dwar is-salvagwardja tal-privatezza u d-data personali, filwaqt li ġew issodisfati t-talbiet ta' sigurtà. L-Istati Membri tal-UE kkonfrontaw din l-isfida f'dibattiti dwar riformi leġiżlattivi, b'mod partikolari dwar iż-żamma tad-data. Il-leġiżlatura tal-UE għamlet progress importanti dwar il-pakkett tal-protezzjoni tad-data tal-UE, iżda qablet ukoll li tadotta d-Direttiva dwar ir-Reġistru tal-Ismijiet tal-Passiġġieri tal-UE (PNR), b'implikazzjonijiet ċari għall-privatezza u l-protezzjoni tad-data personali. Sadanittant, il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea (QtĠ-UE) affermat mill-ġdid l-importanza tal-protezzjoni tad-data fl-UE f'deċiżjoni importanti dwar it-trasferimenti tad-data lejn pajjiżi terzi.

Opinjonijiet tal-FRA

Numru ta' Stati Membri tal-UE huma fil-proċess li jirriformaw il-qafas legali tagħhom għall-intelligence, kif turi r-riċerka tal-FRA, li hija bbażata fuq talba tal-Parlament Ewropew biex issir analiżi tad-drittijiet fundamentali f'dan il-qasam. Is-servizzi ta' sikurezza u tal-intelligence li jirċievu poteri u kapaċitajiet teknoloġiċi mtejba ta' spiss jattivaw dawn ir-riformi. Dawn min-naħa l-oħra jistgħu jżidu l-poteri intrusivi tas-servizzi, b'mod partikolari fir-rigward tad-drittijiet fundamentali dwar il-privatezza u l-protezzjoni tad-data personali, iggarantiti mill-Artikoli 7 u 8 tal-Karta tad-Drittijiet Umani tal-UE, l-Artikolu 8 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem (KEDB), l-Artikolu 17 tal-Patt Internazzjonali dwar id-Drittijiet Ċivili u Politiċi (ICCPR) u l-Artikolu 12 tad-Dikjarazzjoni Universali tad-Drittijiet tal-Bniedem, kif ukoll l-aċċess għal rimedju effettiv, minquxa fl-Artikolu 47 tal-Karta tal-UE u l-Artikolu 13 tal-KEDB.

Il-QtĠ-UE u l-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem (QEDB) jeħtieġu salvagwardji legali essenzjali meta s-servizzi tal-intelligence jipproċessaw data personali għal objettiv ta' interess pubbliku, bħall-protezzjoni tas-sigurtà nazzjonali. Dawn is-salvagwardji jinkludu: garanziji sostantivi u proċedurali tal-ħtieġa u l-proporzjonalità ta' miżura; sorveljanza indipendenti u l-garanzija ta' mekkaniżmi ta' rimedju effettivi; u r-regoli dwar li l-għoti ta' evidenza dwar jekk individwu qed ikunx soġġett għal sorveljanza.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jiġu indirizzati l-isfidi identifikati għall-privatezza u l-protezzjoni tad-data personali, skont il-FRA, fir-riforma tal-oqfsa legali dwar l-intelligence, l-Istati Membri tal-UE għandhom jiżguraw li jdaħħlu salvagwardji tad-drittijiet fundamentali fil-leġiżlazzjoni nazzjonali. Dawn jinkludu: garanziji adegwati kontra l-abbuż, li jfisser regoli ċari u aċċessibbli; neċessità stretta murija u proporzjonalità tal-mezzi li għandhom l-għan li jilħqu l-objettiv; u superviżjoni effettiva minn korpi ta' sorveljanza indipendenti u mekkaniżmi ta' rimedju effettivi.

Minn Jannar 2012, l-istituzzjonijiet u l-Istati Membri tal-UE ilhom jinnegozjaw il-pakkett tal-UE dwar il-protezzjoni tad-data. Il-ftehim politiku li ntlaħaq f'Diċembru 2015 sejjer itejjeb is-salvagwardji tad-dritt fundamentali għall-protezzjoni tad-data personali stabbiliti fl-Artikolu 8 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE. Il-pakkett tal-protezzjoni tad-data għandu jidħol fis-seħħ fl-2018. L-awtoritajiet tal-protezzjoni tad-data mbagħad ikollhom rwol saħansitra iktar sinifikanti fis-salvagwardja tad-dritt tal-protezzjoni tad-data. Il-vittmi potenzjali tal-ksur tal-protezzjoni tad-data ta' spiss ma jkollhomx għarfien tad-drittijiet tagħhom u tar-rimedji eżistenti, kif turi r-riċerka tal-FRA.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex il-protezzjoni tal-privatezza u d-data personali ssir iktar effiċjenti, fl-opinjoni tal-FRA, l-Istati Membri tal-UE għandhom jiżguraw li jipprovdu lill-awtoritajiet indipendenti tal-protezzjoni tad-data riżorsi finanzjarji, tekniċi u umani adegwati, li jippermettulhom iwettqu r-rwol kruċjali tagħhom fil-protezzjoni tad-data personali u jqajmu l-kuxjenza tal-vittmi dwar id-drittijiet tagħhom u r-rimedji li jeżistu. Dan huwa saħansitra iktar importanti peress li r-regolament il-ġdid tal-UE dwar il-protezzjoni tad-data sejjer isaħħaħ ulterjorment lill-awtoritajiet tal-protezzjoni tad-data.

Filwaqt li l-iżviluppi fl-2014 iffukaw fuq il-mistoqsija jekk għandhiex tinżamm data jew le, il-vuċi prevalenti fost l-Istati Membri tal-UE fl-2015 kienet li ż-żamma tad-data hija l-iktar miżura effiċjenti biex tiġi żgurata l-protezzjoni tas-sigurtà nazzjonali, is-sigurtà tal-pubbliku u l-ġlieda kontra l-kriminalità serja. Fuq il-bażi ta' ġurisprudenza riċenti tal-QtĠ-UE, bdew mill-ġdid diskussjonijiet dwar l-importanza taż-żamma tad-data għall-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġijiet.

Opinjonijiet tal-FRA

Minkejja d-diskussjonijiet fil-livell tal-UE dwar l-adegwatezza taż-żamma tad-data, skont il-FRA, fl-oqfsa nazzjonali tagħhom dwar iż-żamma tad-data, l-Istati Membri tal-UE jeħtieġ li jiddefendu l-istandards tad-drittijiet fundamentali previsti mill-ġurisprudenza riċenti tal-QtĠ-UE. Dawn għandhom jinkludu kontrolli stretti ta' proporzjonalità u salvagwardji proċedurali adegwati sabiex l-essenza tad-drittijiet għall-privatezza u l-protezzjoni tad-data personali jkunu garantiti.

Il-Kumitat għal-Libertajiet Ċivili, il-Ġustizzja u l-Affarijiet Barranin tal-Parlament Ewropew irrifjuta l-proposta għal Direttiva dwar il-PNR tal-UE f'April 2013 bi tweġiba għall-mistoqsijiet dwar il-proporzjonalità u l-ħtieġa, in-nuqqas tas-salvagwardji tal-protezzjoni tad-data u t-trasparenza lejn il-passiġġieri. Fil-ġlieda kontra t-terroriżmu u l-kriminalità serja, il-leġiżlatura tal-UE xorta laħqet ftehim fuq l-adozzjoni ta' Direttiva dwar il-PNR tal-UE fl-2015. It-test ta' kompromess jinkludi salvagwardji mtejba, kif il-FRA ssuġġeriet ukoll fl-opinjoni tagħha fl-2011 dwar is-sistema tal-ġbir tad-data tal-PNR tal-UE. Dawn jinkludu rekwiżiti mtejba għall-prevedibbiltà, l-aċċessibbiltà u l-proporzjonalità, kif ukoll l-introduzzjoni ta' iktar salvagwardji tal-protezzjoni tad-data. Ladarba tidħol fis-seħħ, id-direttiva tkun trid tiġi trasposta fil-liġi nazzjonali fi żmien sentejn.

Opinjonijiet tal-FRA

Skont il-FRA, filwaqt li jippreparaw għat-traspożizzjoni tad-Direttiva futura tal-UE dwar ir-Reġistru tal-Ismijiet tal-Passiġġieri (PNR), l-Istati Membri tal-UE jistgħu jieħdu l-opportunità biex itejbu s-salvagwardji tal-protezzjoni tad-data biex jiżguraw li l-ogħla standards tad-drittijiet fundamentali jkunu implimentati. Fid-dawl tal-ġurisprudenza reċenti tal-QtĠ-UE, is-salvagwardji għandhom ikunu partikolarment imtejba fir-rigward ta' rimedji effettivi u sorveljanza indipendenti.

6 Id-drittijiet tat-tfal

Il-wasla ta' eluf ta' tfal bħala refuġjati fl-2015 ħolqot ħafna sfidi, inkluż il-protezzjoni tat-tfal. L-isforzi tal-Kummissjoni Ewropea biex tipprovdi gwida dwar sistemi integrati għall-protezzjoni tat-tfal kienu żvilupp f'waqtu. B'27.8 % tat-tfal kollha f'riskju ta' faqar jew ta' esklużjoni soċjali fl-2014, l-ilħuq tal-mira tal-faqar tal-UE 2020 jibqa' kompitu kbir. L-użu tal-internet u l-midja soċjali mit-tfal deher ukoll b'mod prominenti fuq l-aġenda tal-politika, fejn ir-riskji assoċjati u r-radikalizzazzjoni taż-żgħażagħ huma ta' tħassib partikolari. L-Istati Membri baqgħu jippreżentaw inizjattivi kontra l-abbuż ċibernetiku u dwar l-edukazzjoni fil-litteriżmu tal-internet u l-pakkett li jmiss tal-UE dwar il-protezzjoni tad-data sejjer jippromwovi ulterjorment is-salvagwardji.

Opinjonijiet tal-FRA

Ħames snin qabel l-iskadenza stabbilita fl-istrateġija 2020 tal-UE biex jitnaqqas il-faqar, il-faqar fost it-tfal għadu staġnat f'madwar l-istess livell għoli bħal fl-2010. It-tfal jibqgħu jkunu f'riskju ta' faqar ogħla mill-adulti. L-Artikolu 24 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE jeħtieġ li "it-tfal għandu jkollhom id-dritt għal din il-protezzjoni u l-kura peress li hija meħtieġa għall-benesseri tagħhom". Is-Semestru Ewropew attira kritika għaliex ma jagħtix biżżejjed attenzjoni għall-faqar persistenti fost it-tfal. It-tħabbira tal-Kummissjoni tal-2015 dwar l-iżvilupp ta' Pilastru Ewropew ta' Drittijiet Soċjali, madankollu, tqajjem ċerti aspettattivi peress li tirreferi għall-iżvilupp possibbli ta' leġiżlazzjoni tal-UE dwar diversi "drittijiet soċjali", inkluż id-dritt għall-aċċess ta' dispożizzjonijiet dwar il-kura tat-tfal u l-benefiċċji.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jiġi indirizzat il-faqar fost it-tfal, fl-opinjoni tal-FRA, l-UE u l-Istati Membri tagħha jeħtieġu jintensifikaw l-isforzi tagħhom biex jiġġieldu l-faqar fost it-tfal u jippromwovu l-benesseri tat-tfal. Jistgħu jikkunsidraw l-implimentazzjoni ta' dawn l-isforzi fost l-oqsma politiċi kollha għat-tfal kollha, filwaqt li miżuri speċifiċi jistgħu jkunu mmirati għat-tfal f'sitwazzjonijiet vulnerabbli, bħal tfal bi sfond etniku ta' minoranza, Rom marġinalizzati, tfal b'diżabbiltà, tfal li jgħixu f'kura istituzzjonali, tfal f'familji b'ġenitur wieħed u tfal fi djar b'intensità tax-xogħol baxxa.

L-UE u l-Istati Membri tagħha għandhom jikkunsidraw li l-miżuri meħudin skont is-Semestru Ewropew jikkontribwixxu biex itejbu l-protezzjoni u l-kura tat-tfal kif inhu meħtieġ għall-benesseri tagħhom u f'konformità mar-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea "L-investiment fit-tfal: Niksru ċ-ċiklu tal-iżvantaġġ".

Dawn il-miżuri jistgħu b'mod partikolari jżidu l-effettività, il-kwantità, l-ammont u l-ambitu tal-appoġġ soċjali għat-tfal u l-ġenituri, speċjalment dawk f'riskju ta' faqar u esklużjoni soċjali.

L-għodod tal-midja soċjali u l-internet huma dejjem iktar rilevanti fil-ħajja tat-tfal, kif turi r-riċerka tal-2015. Din 'l hekk imsejħa rivoluzzjoni diġitali ġġib magħha varjetà ta' opportunitajiet ta' inkarigu, bħal inizjattivi għall-parteċipazzjoni tat-tfal, iżda wkoll riskji, bħall-vjolenza sesswali, diskors ta' mibegħda onlajn, il-proliferazzjoni ta' immaġni ta' abbuż sesswali tat-tfal u bullying ċibernetiku. Ir-Regolament tal-UE dwar il-protezzjoni tad-data, li laħaq kunsens politiku fi tmiem l-2015, jirrikjedi li l-Istati Membri tal-UE u s-settur privat jagixxu biex jimplimentaw is-salvagwardji għall-protezzjoni tat-tfal stabbiliti fih.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jiġu indirizzati l-isfidi tal-internet, fl-opinjoni tal-FRA, l-UE tista' tikkunsidra li, flimkien mal-Istati Membri, tiżviluppa gwida dwar kif l-aħjar jiġu implimentati s-salvagwardji għall-protezzjoni tat-tfal, bħall-kunsens tal-ġenituri stabbilit fir-Regolament dwar il-Protezzjoni tad-data. Dawn is-salvagwardji jridu jkunu f'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE dwar id-dritt tat-tfal għall-protezzjoni u d-dritt għall-espressjoni libera tal-opinjonijiet (Artikolu 24 (1)).

Il-proċeduri tal-ksur komplew fl-2015 kontra seba' Stati Membri tal-UE fir-rigward tad-Direttiva (2011/93/UE) dwar il-ġlieda kontra l-abbuż sesswali u l-isfruttament sesswali tat-tfal u l-pedopornografija. Ir-riċerka mill-FRA maħruġa fl-2015 turi li, filwaqt li xi wħud mill-garanziji proċedurali għall-vittmi tfal stabbiliti fl-Artikoli 23 u 24 tad-Direttiva

dwar il-Vittmi kienu diġà stabbiliti f'xi Stati Membri, ma kinux applikati b'mod wiesgħa. Direttiva ġdida dwar salvagwardji proċedurali għat-tfal suspettati jew akkużati fi proċedimenti kriminali kisbet kunsens politiku fl-aħħar tal-2015 u probabbilment sejra tiġi adottata fil-bidu tal-2016.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex tiġi kkumplimentata l-leġiżlazzjoni tal-UE relatata mat-tfal, fl-opinjoni tal-FRA, l-UE tista' tikkunsidra li tiżviluppa, flimkien mal-Istati Membri, gwida dwar kif l-aħjar li jiġu implimentati dawn l-obbligi l-ġodda, billi tqis ukoll il-Linji Gwida tal-Kunsill tal-Ewropa dwar ġustizzja adattata għat-tfal. Din il-gwida tista' tindirizza salvagwardji speċifiċi għal tfal f'sitwazzjonijiet vulnerabbli, bħal tfal li dejjem jiċċaqalqu minn post għall-ieħor, tfal bi sfondi etniċi ta' minoranza, inkluż ir-Rom u tfal b'diżabbiltà. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jimplimentaw b'mod effettiv id-Direttiva dwar il-Vittmi, b'mod partikolari l-Artikoli 23 u 24, billi jallokaw riżorsi adegwati biex jindirizzaw aspetti bħat-taħriġ (Artikolu 25), il-gwida professjonali u bżonnijiet materjali (eż. id-disponibbiltà tat-teknoloġija tal-komunikazzjoni, Artikolu 23), kollox f'konformità mad-dritt għall-protezzjoni tat-tfal skont l-Artikolu 24 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE.

7 Aċċess għall-ġustizzja inkluż id-drittijiet tal-vittmi ta' kriminalità

Peress li xi żviluppi f'xi Stati Membri tal-UE kkawżaw tħassib, in-Nazzjonijiet Uniti, il-Kunsill tal-Ewropa u l-UE komplew bl-isforzi biex isaħħu l-istat tad-dritt, inkluż l-indipendenza ġudizzjarja u l-istabbiltà tas-sistemi ġudizzjarji. Diversi Stati Membri saħħew id-drittijiet tal-persuni akkużati u ssuspettati bi ħsieb li jittrasponu l-liġi sekondarja rilevanti tal-UE. L-2015 immarkat ukoll l-iskadenza għall-Istati Membri biex jittrasponu d-Direttiva dwar id-Drittijiet tal-Vittmi, iżda hemm bżonn ta' iktar xogħol biex tinkiseb bidla effettiva għall-vittmi tal-kriminalità. Sadanittant, l-Istati Membri introduċew miżuri importanti biex jiġġieldu l-vjolenza kontra n-nisa, u l-Kummissjoni Ewropea kkomunikat il-pjanijiet tagħha għall-adeżjoni possibbli tal-UE għall-Konvenzjoni tal-Kunsill tal-Ewropa dwar il-prevenzjoni u l-ġlieda tal-vjolenza kontra n-nisa u l-vjolenza domestika (il-Konvenzjoni ta' Istanbul).

Opinjonijiet tal-FRA

L-istat tad-dritt huwa parti u prerekwiżit għall-protezzjoni tal-valuri fundamentali kollha elenkati fl-Artikolu 2 tat-TUE, kif ukoll rekwiżit għar-rispett tad-drittijiet fundamentali li jirriżultaw mit-Trattati u l-obbligi tal-UE skont id-dritt internazzjonali. In-NU, il-Kunsill tal-Ewropa u l-UE komplew bl-isforzi tagħhom biex isaħħu l-istat tad-dritt, inkluż li jenfasizzaw l-importanza tal-indipendenza ġudizzjarja u l-istabbiltà tas-sistemi tal-ġustizzja fl-UE. Minkejja dan, fl-2015, żviluppi f'xi Stati Membri tal-UE qajmu diversi tħassib fir-rigward tal-istat tad-dritt, simili għal dawk tas-snin ta' qabel.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jiġi indirizzat it-tħassib dwar l-istat tad-dritt dwar xi Stati Membri tal-UE fl-2015 u għall-prevenzjoni ta' kriżijiet ulterjuri tal-istat tad-dritt b'mod iktar ġenerali, hija l-opinjoni tal-FRA li l-atturi rilevanti kollha fil-livell nazzjonali, inkluż il-gvernijiet, il-parlamenti u l-ġudikatura, jeħtieġ li jżidu l-isforzi biex jirrispettaw u jsaħħu l-istat tad-dritt. F'dan il-kuntest għandhom jikkunsidraw li jaġixxu b'kuxjenza dwar il-pariri mill-mekkaniżmi ta' monitoraġġ Ewropej u internazzjonali tad-drittijiet tal-bniedem. L-iskambju regolari mal-UE u fost l-Istati Membri nfushom, ibbażat fuq kriterji komparattivi oġġettivi (bħal indikaturi) u valutazzjonijiet kuntestwali, jista' jkun element importanti biex tittaffa jew tiġi evitata kwalunkwe problema tal-istat tad-dritt.

Fit-traspożizzjoni tad-Direttivi tal-UE dwar id-dritt għat-traduzzjoni u l-interpretazzjoni, u dwar id-dritt għall-informazzjoni fi proċedimenti kriminali, il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri tal-UE ddeċidew li jipproponu emendi leġiżlattivi, kif juru s-sejbiet tal-FRA fl-2015. Għamlu dan biex jiċċaraw ulterjorment ċerti mekkaniżmi stabbiliti mil-liġijiet ta' implimentazzjoni oriġinali; biex jindirizzaw omissjonijiet jew kwistjonijiet li rriżultaw mill-implimentazzjoni prattika ta' dawn il-liġijiet; jew biex jerġgħu jiddefinixxu l-ambitu tal-applikazzjoni tagħhom. Madankollu, l-evidenza turi li għad hemm lakuni fl-adozzjoni tal-miżuri ta' politika.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex ikun żgurat li d-drittijiet proċedurali bħad-dritt għat-traduzzjoni jew għall-informazzjoni isiru prattiċi u effettivi mal-UE kollha, skont il-FRA, il-Kummissjoni Ewropea u korpi rilevanti oħrajn tal-UE għandhom jaħdmu mill-qrib mal-Istati Membri biex joffru gwida dwar l-azzjonijiet leġiżlattivi u ta' politika f'dan il-qasam, inkluż skambju tal-prattiki nazzjonali fost l-Istati Membri. Minbarra r-reviżjoni tal-qafas leġiżlattiv tagħhom dwar id-Direttivi tal-UE dwar id-dritt għat-traduzzjoni u l-interpretazzjoni u dwar id-dritt għall-informazzjoni fi proċedimenti kriminali, skont il-FRA, l-Istati Membri jeħtieġ li javvanzaw aktar biex fis-snin li ġejjin jikkumplimentaw l-isforzi leġiżlattivi tagħhom b'miżuri politiċi konkreti, bħal permezz tal-għoti ta' linji gwida u korsijiet ta' taħriġ dwar iż-żewġ Direttivi għal dawk involuti fil-ġustizzja kriminali.

F'konformità mal-iskadenza tat-traspożizzjoni ta' Novembru 2015 għad-Direttiva dwar id-Drittijiet tal-Vittmi (2012/29/UE), xi Stati Membri ħadu passi importanti biex jirrispettaw id-drittijiet u l-istandards minimi tad-Direttiva. Madankollu, evidenza mir-riċerka tal-FRA turi li baqa' lakuni sinifikanti, bħall-applikazzjoni prattika tal-informazzjoni mogħtija lill-vittmi (Artikolu 4), l-istabbiliment u l-għoti ta' servizzi ta' appoġġ bla ħlas (Artikoli 8 u 9) u l-valutazzjoni individwali tal-vittmi mill-pulizija (Artikolu 22). Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri tal-UE għad iridu jadottaw miżuri rilevanti biex jittrasponu d-Direttiva fil-liġi nazzjonali tagħhom.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jippermettu u jagħtu s-setgħa lill-vittmi tal-kriminalità biex jitolbu d-drittijiet tagħhom, hija l-opinjoni tal-FRA li l-Istati Membri, mingħajr dewmien, għandhom jindirizzaw il-lakuni li baqa' fil-qafas legali u istituzzjonali tagħhom. F'konformità mal-obbligi tagħhom skont id-Direttiva dwar id-Drittijiet tal-Vittmi, għandhom isaħħu l-kapaċità u l-iffinanzjar tas-servizzi komprensivi ta' appoġġ għall-vittmi li l-vittmi tal-kriminalità kollha jistgħu jagħmlu użu minnhom bla ħlas.

Ir-rikonoxximent tal-vjolenza kontra n-nisa bħala abbuż tad-drittijiet fundamentali, li jirrifletti l-prinċipju tal-ugwaljanza fuq il-bażi tas-sess, sad-dinjità umana u d-dritt għall-ħajja, kiseb iktar saħħa fl-2015 billi erba' Stati Membri tal-UE rratifikaw il-Konvenzjoni ta' Istanbul u l-Kummissjoni Ewropea ħabbret "Pjan direzzjonali għal adeżjoni possibbli tal-UE għall-konvenzjoni". Il-ħtieġa għal iktar miżuri legali kif ukoll miżuri ta' politika bi prevenzjoni tal-vjolenza kontra n-nisa tibqa' xorta. Il-Kummissjoni u l-Istati Membri individwali użaw data mill-istħarriġ li sar mal-UE kollha mill-FRA dwar il-prevalenza u n-natura ta' forom differenti ta' vjolenza kontra n-nisa biex jargumentaw favur reazzjonijiet legali u ta' politika mtejba biex jiġġieldu l-vjolenza kontra n-nisa.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jitjiebu r-reazzjonijiet legali u ta' politika bi ġlieda kontra l-vjolenza kontra n-nisa, hija l-opinjoni tal-FRA li l-Unjoni Ewropea taċċedi għall- Konvenzjoni tal-Kunsill tal-Ewropa dwar il-prevenzjoni u l-ġlieda tal-vjolenza kontra n-nisa u l-vjolenza domestika (Konvenzjoni ta' Istanbul), kif deskritt fil-pjan direzzjonali tal-Kummissjoni. L-Istati Membri tal-UE għandhom jirratifikaw u jimplimentaw b'mod effettiv il-konvenzjoni.

8 Żviluppi fl-implimentazzjoni tal-Konvenzjoni dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabbiltà

Wara ħames snin mill-adeżjoni tal-UE fil-Konvenzjoni dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabbiltà (CRPD), għall-ewwel darba fl-2015, korp tat-trattat tan-Nazzjonijiet Uniti (NU), il-Kumitat dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabbiltà (Kumitat CRPD), irreveda s-sodisfazzjon tal-UE tal-obbligi tagħha fir-rigward tad-drittijiet tal-bniedem. Fl-osservazzjonijiet konklużivi tiegħu, il-Kumitat CRPD ħoloq programm ġenerali għall-passi addizzjonali meħtieġa biex l-UE tkun tista' tissodisfa l-obbligi tagħha skont il-konvenzjoni. Fil-livell nazzjonali, is-CRPD qed jisħaq fuq proċessi ta' bidla b'firxa wiesgħa hekk kif l-Istati Membri jippruvaw jarmonizzaw l-oqfsa legali tagħhom mal-istandards tal-konvenzjoni. Dawn il-proċessi huma mistennija li jissoktaw peress li l-oqfsa ta' monitoraġġ stabbiliti skont l-Artikolu 33 (2) tal-Konvenzjoni jiskrutinizzaw ulterjorment il-leġiżlazzjoni għall-kompatibbiltà tas-CRPD.

Opinjonijiet tal-FRA

Peress li għall-ewwel darba korp tat-trattat tan-NU, il-Kumitat CRPD, irreveda s-sodisfazzjon tal-UE tal-obbligi internazzjonali tagħha fir-rigward tad-drittijiet tal-bniedem, l-osservazzjonijiet konklużivi tal-kumitat dwar l-implimentazzjoni tal-UE tas-CRPD, ippubblikati fl-2015, huma pass importanti għall-impenn tal-UE għall-ugwaljanza u r-rispett tad-drittijiet tal-bniedem. Ir-rakkomandazzjonijiet b'firxa wiesgħa joffru gwida għal azzjonijiet leġiżlattivi u ta' politika mal-isfera kollha ta' kompetenza tal-UE.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex tkun possibbli implimentazzjoni sħiħa tas-CRPD, hija l-opinjoni tal-FRA li l-istituzzjonijiet tal-UE għandhom jużaw l-osservazzjonijiet konklużivi tal-Kumitat CRPD bħala opportunità biex jistabbilixxu eżempju pożittiv billi jiżguraw implimentazzjoni rapida tar-rakkomandazzjonijiet tal-kumitat. Billi tirrappreżenta lill-UE fil-konvenzjoni, il-Kummissjoni Ewropea trid taħdem mill-qrib ma' istituzzjonijiet, korpi u aġenziji oħrajn tal-UE, kif ukoll mal-Istati Membri, biex tikkoordina segwitu effettiv u sistematiku tal-osservazzjonijiet konklużivi. Il-modalitajiet għal din il-kooperazzjoni jistgħu jiġu stabbiliti fi strateġija ta' implimentazzjoni tas-CRPD, kif inhu rrakkomandat mill-Kumitat CRPD, kif ukoll fl-Istrateġija Ewropea tad-Diżabbiltà 2010-2020.

Huwa u joqrob l-10 anniversarju mid-dħul fis-seħħ tas-CRPD fl-2016, l-evidenza turi li serva bħala xprunatur b'saħħtu tar-riformi legali u ta' politika fil-livell nazzjonali u f'dak Ewropej. Madankollu, l-approċċ ibbażat fuq id-drittijiet tal-bniedem għad-diżabbiltà, mitlub mill-konvenzjoni, għad irid jiġi rifless bis-sħiħ fit-tfassil tal-liġijiet jew tal-politika tal-UE jew f'dawk nazzjonali.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jiġi indirizzat il-fatt li approċċ ibbażat fuq id-drittijiet tal-bniedem għad-diżabbiltà għadu ma ġiex approvat bis-sħiħ, hija l-opinjoni tal-FRA li l-UE u l-Istati Membri tagħha għandhom jikkunsidraw li jintensifikaw l-isforzi biex jallinjaw l-oqfsa legali tagħhom mar-rekwiżiti tas-CRPD. Kif jirrakkomanda l-Kumitat CRPD, dan jista' jinkludi reviżjoni komprensiva tal-leġiżlazzjoni tagħhom biex jiżguraw armonizzazzjoni sħiħa mad-dispożizzjonijiet tal-konvenzjoni. Dawn ir-reviżjonijiet fil-livell nazzjonali u tal-UE jistgħu jistabbilixxu miri u oqfsa taż-żmien ċari għar-riformi, bl-identifikazzjoni tal-atturi responsabbli.

Ir-reviżjonijiet tal-Kumitat CRPD tal-UE, il-Kroazja, ir-Repubblika Ċeka u l-Ġermanja fl-2015 juru li l-proċessi tar-reviżjoni mill-korpi ta' monitoraġġ joffru opportunità prezzjuża għall-input mill-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili, inkluż organizzazzjonijiet għall-persuni

b'diżabbiltà. Iż-żamma ta' dan il-livell ta' involviment u konsultazzjoni tul is-segwitu tal-osservazzjonijiet konklużivi tippreżenta sfida ikbar, minħabba l-ambitu wiesa' ħafna tar-rakkomandazzjonijiet tal-kumitat.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jinżamm il-livell ta' involviment li l-proċess ta' reviżjoni tas-CRPD ra s'issa, il-FRA hija tal-fehma li meta jittieħdu passi għall-implimentazzjoni tal-osservazzjonijiet konklużivi tal-Kumitat CRPD, kemm l-UE kif ukoll l-Istati Membri għandhom jikkunsidraw konsultazzjoni strutturata u sistematika u l-involviment tal-persuni b'diżabbiltà. Din il-konsultazzjoni għandha tkun aċċessibbli bis-sħiħ, u tippermetti lill-persuni b'diżabbiltà jipparteċipaw, irrispettivament mit-tip ta' diżabbiltà.

Sal-aħħar tal-2015, il-Finlandja, l-Irlanda u n-Netherlands biss ma rrattifikawx is-CRPD, għalkemm kull wieħed minnhom ħa passi sinifikanti biex iwettaq ir-riformi meħtieġa biex titwitta t-triq għar-ratifika. Erba' Stati Membri oħra, u l-UE, għad iridu jirratifikaw il-Protokoll Fakultattiv għas-CRPD, li jippermetti lill-individwi jressqu ilmenti lill-Kumitat CRPD, minkejja li kull wieħed irratifika l-konvenzjoni prinċipali sal-2012.

Opinjonijiet tal-FRA

Biex tinkiseb ir-ratifika sħiħa tas-CRPD, hija l-opinjoni tal-FRA li l-Istati Membri tal-UE li għadhom m'għamlux hekk għandhom jikkunsidraw li jieħdu passi malajr biex jiffinalizzaw l-aħħar riformi li baqa' għar-ratifika tas-CRPD. L-UE u l-Istati Membri li għad iridu jikkumplimentaw ir-ratifika tagħhom tas-CRPD bl-adozzjoni tal-Protokoll Fakultattiv għandhom jikkunsidraw li jtemmu malajr l-azzjonijiet legali meħtieġa biex jirratifikaw il-Protokoll Fakultattiv.

Fl-aħħar tal-2015, erba' mill-25 Stat Membru tal-UE li rratifikaw is-CRPD kienu għadhom iridu jiżviluppaw jew jaħtru korp biex jimplimenta u jissorvelja l-konvenzjoni, kif meħtieġ mill-Artikolu 33, skont analiżi komparattiva tal-FRA. Evidenza turi li nuqqas ta' riżorsi finanzjarji u umani, kif ukoll in-nuqqas ta' bażi legali solida għall-ħatra tal-korpi, ifixklu l-ħidma ta' dawk il-korpi diġà stabbiliti, b'mod partikolari l-oqfsa ta' monitoraġġ stabbiliti skont l-Artikolu 33 (2).

Opinjonijiet tal-FRA

Biex jitjieb il-monitoraġġ tal-obbligi tas-CRPD, il-FRA hija tal-fehma li l-UE u l-Istati Membri kollha għandhom jikkunsidraw li jallokaw lill-oqfsa tal-monitoraġġ stabbiliti skont l-Artikolu 33 (2), riżorsi finanzjarji u umani suffiċjenti u stabbli biex ikunu jistgħu jwettqu l-funzjonijiet tagħhom. Għandhom jikkunsidraw ukoll li jiggarantixu l-indipendenza tal-oqfsa tal-monitoraġġ billi jiżguraw li l-kompożizzjoni u l-operat tagħhom jagħtu kas tal-Prinċipji ta' Pariġi dwar il-funzjonament tal-istituzzjonijiet nazzjonali tad-drittijiet tal-bniedem, kif meħtieġ mill-Artikolu 33 (2). L-istabbiliment ta' bażi legali formali għall-monitoraġġ tal-oqfsa fil-livelli nazzjonali u f'dak tal-UE, bi stabbiliment ċar tar-rwol u l-kamp ta' applikazzjoni tal-oqfsa, jappoġġja l-indipendenza tagħhom. Dawk l-Istati Membri li għad iridu jaħtru l-korpi taħt l-Artikolu 33 għandhom jagħmlu dan kemm jista' jkun malajr u għandhom jattrezzawhom bir-riżorsi u l-mandati biex jimplimentaw u jissorveljaw b'mod effettiv l-obbligi tagħhom skont is-CRPD.

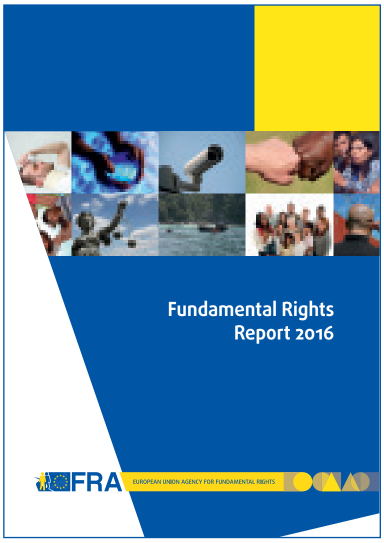

L-Unjoni Ewropea (UE) u l-Istati Membri tagħha introduċew u segwew bosta inizjattivi biex jissalvagwardjaw u jsaħħu d-drittijiet fundamentali fl-2015. *Ir-Rapport dwar id-Drittijiet Fundamentali tal-2016* tal-FRA jagħti fil-qosor u janalizza żviluppi maġġuri, u jagħti l-opinjonijiet tal-FRA, fil-kamp tad-drittijiet fundamentali fl-UE bejn Jannar u Diċembru 2015. Filwaqt li jinnota kemm il-progress li sar kif ukoll l-ostakli persistenti, huwa jipprovdi għarfien fil-kwistjonijiet ewlenin li jsawru d-dibattiti dwar id-drittijiet fundamentali fl-UE.

It-taqsima ta' fokus ta' din is-sena tagħti ħarsa iżjed mill-qrib lejn kwistjonijiet tal-ażil u tal-migrazzjoni. Il-kapitli li fadal jiddiskutu l-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE u l-użu tagħha mill-Istati Membri; l-ugwaljanza u n-nondiskriminazzjoni; ir-razziżmu, il-ksenofobija u l-intolleranza relatata; l-integrazzjoni tar-Roma; is-soċjetà ta' informazzjoni, il-protezzjoni tal-privatezza u tad-data; id-drittijiet tat-tfal; l-aċċess għall-ġustizzja, inkluż id-drittijiet tal-vittimi tal-kriminalità; u l-iżviluppi fl-implimentazzjoni tal-Konvenzjoni dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabilità.

Aktar informazzjoni:

Għar-Rapport tad-Drittijiet Fundamentali tal-2016 *(Fundamental Rights Report 2016)* tal-FRA sħiħ – ara http://fra.europa.eu/en/publication/2016/fundamental-rights-report-2016

Ara wkoll pubblikazzjonijiet tal-FRA relatati:

- FRA (2016), *Ir-Rapport dwar id-Drittijiet Fundamentali tal-2016 — Opinjonijiet tal-FRA*, il-Lussemburgu, l-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet, http://fra.europa.eu/en/publication/2016/fundamental-rights-report-2016-fra-opinions (disponibbli fl-24 lingwa uffiċjali tal-UE)

- FRA (2016), *Asylum and migration into the EU in 2015* (L-ażil u l-migrazzjoni lejn l-UE fl-2015), il-Lussemburgu, l-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet, http://fra.europa.eu/en/publication/2016/asylum-and-migration-european-union-2015 (disponibbli bl-Ingliż u bil-Franċiż)

Għal rapporti Annwali tal-FRA preċedenti fuq l-isfidi tad-drittijiet fundamentali u l-kisbiet fl-Unjoni Ewropea f'sena speċifika, ara: http://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/annual-reports(disponibbli bl-Ingliż, bil-Franċiż u bil-Ġermaniż).

L-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet

© Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali, 2016
Ritratti: © iStockphoto; Il-Kummissjoni Ewropea; OSCE (Milan Obradovic)

FRA — L-AĠENZIJA TAL-UNJONI EWROPEA GĦAD-DRITTIJIET FUNDAMENTALI

Schwarzenbergplatz 11 — 1040 Vjenna — L-Awstrija
Tel +43 158030-0 — Fax +43 158030-699
fra.europa.eu — info@fra.europa.eu
facebook.com/fundamentalrights
linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency
twitter.com/EURightsAgency

Print: ISBN 978-92-9491-314-2, doi:10.2811/404425
PDF: ISBN 978-92-9491-302-9, doi:10.2811/776270

TK-AM-16-001-MT-C (print); TK-AM-16-001-MT-N (PDF)